בד"א בזמן שמקחו בידו. פירש בקונטרס דרמי עליה למידק לפי שהוא כמי שפרש מה שיחזור כמי שנתן המעות ויחזיר לו דמיו לכל בזמן שאין מקחו בידו ולא שכיסה לוחזיס בו ליטו נאמן דכיון דלא עליה רמיא לה דייק לזכור מי הוה ופריך ויחזיר זוזי ממאן דקיבל לחזן מקחו בידו פריך לפירוש הקונטרס דפי' שלא קבל המעות מלא מחמד מסם והא ולאי מידכר דכיר ממאן קביל זוזי ומאי מלא דקיבל זוזי מתרוייהו ולא ידיע כו' ולפי זה לתמרינן דלפילו לתמר שידע לה להימני מסום דלא רמי עליה למידק כך שיטת הקונטרס ומה שפי' דפריך לחזן מקחו בידו דקתמר לליטו נאמן ופריך ויחזיר זוזי ממאן נקט פירוש ולאוקמה שכתן לו המעות ולאי מתרלה קשה דמאי יש לו להאמיטו טפי מעד לחד דשלמא דכיון שאין מקחו בידו לא שייך לומר מיגו כדי להאמיטו לכן פי' כ"מ בזמן שמקחו בידו ולא הוה נאמן מטעם מיגו דמאי אמר לה מכרתי לו חזרתי וקיבילתי לבל אין מקחו בידו ליטו נאמן דאז לה שייך מיגו ופריך וליחזיר זוזי ממאן נקט כהי גמי דמקחו בידו לחמי נאמן אם יאמר לבל קבל המעות מתרלה ומאי דנקיט זוזי כו' ולפי זה גרסי' ולא *ידיע גר' ולא *ידע דמסתמא שאין לחו מוסמין *לידיעתו דולאי חיישיט לידיעתו לי הוה ידע ולפי זה ל"ל שלא ידע שאם ידע הוה אמרי' מתרלה לזה לך ברים בבא מליעא (דף כ:) גבי שנים שהוחזים בטלית דמוקי לה בגמרא במקח וממכר ופריך מקח וממכר ניחזי זוזי ממאן נקט ופירש התם ר"י כפי שיטתו דלהכא ועור פירש התם תע"ג דאמר בפ' בתרא דקידושין דבזמן שאין מקחו בידו ליטו נאמן ולכא הוי לאין נאמן בטלית ואמאי פריך שיהא המוכר נאמן הא מוקמיט התם בדנקט זוזי מתרוייהו והשתא ס"ד דלא נקט זוזי שלא ממאי לך לפר"ח קשה דמאי פריך התם וניחזי זוזי ממאן נקיט והא לפירושו תע"ג דלא נקיט זוזי שלא ממאי אין לו להאמיטו כדפרישית לכך ל"ל התם וניחזי זוזי ממאן נקט לומר היכי קאמי במאני' זה יכבע שאין לו כח פחות מחציה כו' כשאל למוכר ממאן קבל המעות וליהוי כעד אחד לפטור לא מי שמסייע לחפי' מכשועא היכא דלאי לחויא לחד לפטור דאוריימא לבל להוליא ממון מזה ולמסור זה פשיטא לחיט נאמן רק כדפרישית ומאי דנקיט זוזי מתרוייהו וגם לפירוש זה לא ידע לך אם הוה ידע פשיטא שאין מוסמין לידיעתו לחייב זה שבועה דשמא הנאד הוא הקיטון כלפירושי: שמואל הנאד לקבל מיד: **זה כלן וזה לו.** כגים שילהו בבית לחת לחת כאן ולו נאמן וממוך: **שלא קרא עליה ערעור.** שלא יהא מעורר על הולד לומר "זה בנה של לחת ממוך": **היכא דאית ליה חזקה דכשרות.** שהיו מוחזקין בו בחזקת כשר: **לאבל היכא דאית ליה חזקה דפסולות.** שלא נודע לבריות מי הוא הכשר ולא יהא לחד מהם ידי ספק: **נאמן בעל המקח.** סיפא דברייתא לטעיל: **וזה מכרתי לו.** אם אינם מעוררין על המקח זה לומר מכרת לי וזה לומר לי מכרת ושלי המקח לקנות מוקי ליה שהניחם נתנו לו דמים כל לחד ולחד דמים שלמים לחד מדעתו ולחד בעל כרחו: **כומן שמקחו בידו.** דרמיח עליה למידק שלא לחזור לו מזה ולהחזיר לו דמיו ויהן המקח למי שלא נמכר לו רקס ליה בעמי שפרע הילכך מידק דייק: **לאבל בומן שאין מקחו בידו.** ושהיהם לוחזין בו ליטו נאמן דכיון דלאו עליה רמיח מו לא דייק לזכור למי הוה:

אין בו משום אסופי. *כשלטי הרמיה אין בו משום אסופי שיוף למשחא, ומלא כוהלא, *דמי חומרי, תלי פיחקא, ותלי קמיעא אין בו משום אסופי תלי בדיקלא. מטיא ליה חיה יש בו משום אסופי אם לאו אין בו משום אסופי דרמא סליבא למתא יש בו משום אסופי, ואם לאו אין בו משום אסופי בנישתא סליבתא למתא ושביחי ביה רבים אין בו משום אסופי ואם לאו יש בו משום אסופי; אמר אביי האי פירא דסופלי יש בו משום אסופי, דפרתא דנהרא אין בו משום אסופי, פשרי יש בו משום אסופי, צידי רשות הרבים אין בו משום אסופי, רשות הרבים יש בו משום אסופי, אמר רבא ובשני רעבון אין בו משום אסופי, הא דרבא אהנייא: אילימא ארשות הרבים, אידי דשני רעבון קטלא ליה? ואלא אצידי רשות הרבים, מאי אירוא שני רעבון אפילו בלא שני רעבון, אלא כי אתמר דרבא אהא דאמר רב יהודה אמר רבי אבא אמר רבי יהודה בר זבדי אמר רב: כל זמן שבשוק אבוי ואמו נאמנים עליו, נאסף מן השוק אין נאמנים עליו, מאי מעמא? אמר רבא הואיל ויצא עליו שם אסופי – ואמר רבא ובשני רעבון אע"פ שנאסף מן השוק אביו ואמו נאמנים עליו, אמר רב חסדא *שלשה נאמנים לאחתר אלו הן אסופי חיה ופוטרת חברותיה אסופי הא דאמרן חיה דתניא חיה נאמנת לומר זה יצא ראשון וזה יצא שני במה דברים אמורים שלא יצתה וחזרה אבל יצתה וחזרה אינה נאמנת רבי אליעזר אומר הוחזקה על עומדה נאמנת ואם לאו אינה נאמנת מאי ביניידו? איבא בינייהו דאהדר אפה פוטרת חברותיה מאי היא *דתנן שלש נשים שהיו ישנות במטה אחת ונמצא דם תחת אחת מהן בולן טמאות, בדקה אחת מהן ונמצאת טמאה, היא טמאה ובולן מהורות אמר רב חסדא שבדקה עצמה כשיעור הוסת תנו רבנן נאמנת עדות לומר זה כהן זה לוי זה נתין וזה מכוער במה דברים אמורים שלא קרא עליה שם ערער אבל קרא עליה ערער אינה נאמנת ערער דמאי אילימא ערער חד *והאמר רבי יוחנן אין ערער פחות משנים, אלא ערער תרי ואיבעית אימא לעולם אימא לך ערער חד וכי אמר רבי יוחנן "אין ערער פחות משנים" הני מילי היכא דאיתא חזקה דכשרות אבל היכא דליתא חזקה דכשרות חד נמי מהימן *נאמן ובעל מקח לומר לזה מכרתי ולזה מכרתי במה דברים אמורים בומן שמקחו בידו אבל אין מקחו בידו אינו נאמן**

מתנ' **תוספות** ד"ה אין בו משום אסופי. **נוסח** רש"י – גירסת הגאונים ואין נראה לי. **מתנ'** רש"י – גירסת הגאונים ואין נראה לי. **נוסח** ג' נאמנת לאחר זמן. **נוסח/מתנ'** "נאמן" נאמנות ע"ז אסורים: **תוספות** ד"ה ואם לאו. **נוסח** ג' ואם לאו חזקת אסופי.

חום' ר"י הזקן היה. מילדת נאמנת לומר זה בן פלוני הוה בן פלוני: ערעור. על הולד לומר זה בן ממזר. דלית ליה חזקה דכשרות שלא נודע לבריות מי הוא הכשר והם עדיין בקביעותם שלא יצאו מהבית דניסא דמרובא פריש: לזה מכרתי אם שנים מערערים על המקח המוכר נאמן כשנים לומר לזה מכרתי, אינו נאמן אפי' כעד אחד פר"ש שמקרא ביד המוכר מידק דייק המוכר למי מכר כדי שלא יתן מה שמכר לראובן לשמעון אבל אין מקח בידו אלא שניהם אדוקים בו אינו נאמן דכיון דחזו לגו רמיא עליה לא דייק לזכור מי הוא הלוקח "נאמן" משמע מלשוני אפי' כעד א' אינו נאמן ואע"ג דמסתיה בברי דאמן מהתיר אלא מצי למזכר ליה.

גליון הש"ס גמ' שלשה נאמנים עיין מזרקם כ"ב ויבב פ' ע"ב:

מגה ב:

ניסין ע. ב"ב לב. כתובות מו.

תוספות ד"ה מ"ם [ד"ל לא מכרתי וכ"ל בריי"ף ורמ"ב]

[פ' בתרון ערך פרס]

[תני מומכי ערוך ערך ממרתא דקטפתא]

* [ר"ל כלי: מאוד יש מאוד יקר ונקרא בלי נאמן בלי ומי כי נאמן בלי ב"ב ד"ה תני תלי.

** [ר"ל כלי ב"ב ד"ה אין בו].

* [ר"ל כלי ב"ב ד"ה אין בו (ב מ"ש)]

אין בו משום אסופי. דלאי לחו דכשר הוא לא טרחת ביה למיסמל ליה: **מצלטי הדמיה?** לחבריו מתוקנים ומיוסרים: **אין בו משום אסופי.** דלאי פסול הוא לא הוה מתקנת ליה הוחיל ודעתה להליכו, אלא מחמת רעבון הוסלק [ב"ל] מצלטי הדמיה לחבריו גדולים ומלובן ומזורז אין זה מזה אלא מבעלה שמתוך תשמיש תריר הולד מלובן ומזורז כדאמר במסכת נדה (דף נ"ה.) ג' תדשים לחרוזים תשמיש יפה לאשה ויפה לולד שמתוך כך הולד מזורז ומלובן: **סדמיה.** לחיבריו כמו הדומיי ניהדמיה עירובין (דף נ.) והדמין מתעבדון דדגילא (ב): **תלי כותלא.** סביבות עיניו ליפותו: **רמי מומכי.** קשיות שעושים לרפואה ומולין לחיוק דאמרינן במסכת שבת (דף סו:) הבנים יולדים בקשיות: **תלי פיחקא.** קמיע של כתב: **תלי קמיע.** של עיקרין: **אין בו משום אסופי.** דהא חסה על חיין והוכיח תחילתה שלוכבתו ולא הטליכתו למות: **תלי כדיקלא מי מטיא ליה חיה רעה.** ויכולה לטורפו – משם יש בו משום אסופי, ולא חסה עליו יש בו משום אסופי שיש בו מקום לגלות על דבר כל מקום שיש להבין דלדעת מיהה הטליכתו ולא חסה עליו יש בו משום אסופי: **זרדתא דסמילא למתא.** אי תלי בחוליו שמוא זרדתא שלריי"ר בלע"ז אי סמיכא למתא תע"ג דלא מטיא ליה חיה יש בו משום אסופי דאמר בערבי פסחים (פסחים דף קיא:) זרדתא דסמיכא למתא לא פחיתא מעשרין אלף: **כי כניסתא.** בתי כנסיות שלהם חון לעיר הוו ואי לא סכימי דה דגיס כגון חורחים יש לדחק: **אחזוקים: פירא דסופלי.** ממלח בחפילה העשויה להטיל שם גרעיני תמרים למחכל בהמות יש בו משום אסופי דחון לעיר עבדי ליה וסכימי בהו **אחזוק: תריסתא דנהרא.** נתנוהו בעריבה והטליכתהו לחמלעיים הכהר מקום שהספינות עוברות תמיד אין בו משום אסופי דלכך טרחה להוליכו עד תריסות הנהר שיעברו ספינות שם וימלאוהו: **פירא.** מקום שיפוע הכהר ע"י הספרה שגיגים שלין דרך ספינות לעבור שם יש בו משום אסופי: **נקמינן עליו.** לומר בניו הוא: **בשני רעבון.** שהרבה נשלכין לא רלו חכמים לפוסלם מחמת יליחת קול: **נאמנים לאחר.** ולא לאחר זמן לבל כל אחר הנאמנין נאמנים זמן הטומחה כדמפרש: **זה יצא ראשון.** וכגון הוא: **אם הוחזקה על עומדה.** כדמפרש דלא לחדדת לחפה נאמנת: **ואם לאו.** דלחדדת לחפה לאו נאמנת: **שהיו ישנות.** במסכת נדה (דף סא.) מוקי לה במחולבות ודבוקות זו בזו: **כשיעור ווסת.** לאחר מליחה מיד ובמסכת נדה (דף יה:) מפרש שיעור ווסת מבעלה שמתוך תשמיש תריר הולד מלובן ומזורז כדאמרן דנה ולאו דוקא אלא ה"ה לפחות ולאו דוקא ולא שיעור ווסת ממש אלא כל שהוא ידוע לה שבדרך זה היא רגילה לראות דם ולא יותר ולא פחות:

גמ' אין בו משום אסופי. לאו דוקא אלא ה"ה לפחות ולאו דוקא ולא שיעור ווסת ממש אלא כל שהוא ידוע לה שבדרך זה היא רגילה לראות דם ולא יותר ולא פחות: